

Gemeente
Woudenberg

RAADSINFORMATIEBRIEF

Aan
de gemeenteraad

Datum:
Zaaknummer: Z.348758
Documentnummer
B&W vergadering
van:
Portefeuillehouder: H.J. Dekker
Behandelend
ambtenaar: [REDACTED]
Bijlagen:
Onderwerp: Kennisnemen van de opgave 'Impuls sociale infrastructuur en toekomst sociaal ontwikkelbedrijf'.

Titel

Impuls sociale infrastructuur en toekomst sociaal ontwikkelbedrijf

Kennisnemen van

Kennisnemen van de opgave 'Impuls sociale infrastructuur en toekomst sociaal ontwikkelbedrijf'

Aanleiding

Onze gemeente staat voor drie grote, maar onderling samenhangende regionale uitdagingen op het gebied van werk en participatie:

- De hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur;
- De impuls sociale infrastructuur, inclusief een toekomstplan voor het sociaal ontwikkelbedrijf; en
- De wet van school naar duurzaam werk voor jongeren.

Deze opgaven raken direct aan onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om iedereen een eerlijke kans te geven op volwaardige deelname aan de arbeidsmarkt. Deze raadsinformatiebrieft gaat over de opgave 'Impuls sociale infrastructuur en toekomst sociaal ontwikkelbedrijf'.

In deze raadsinformatiebrieft informeren de colleges van B&W de gemeenteraden in de arbeidsmarktregio Amersfoort (hierna: regio Amersfoort) over de aanleiding, inhoud en uitvoering van de opgave.

Achtergrond

Van Wet sociale werkvoorziening naar Participatiewet

In 2015 verving de Participatiewet de Wet sociale werkvoorziening (hierna: Wsw). Het doel van de Participatiewet is dat zoveel mogelijk personen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk hebben dit door een inclusieve arbeidsmarkt te creëren met gelijke

kansen voor iedereen. Vanaf de invoering van de Participatiewet is de Wsw alleen nog van toepassing voor inwoners met een Wsw-dienstbetrekking van voor 1 januari 2015. Dat betekent dat het aantal personen met een Wsw-indicatie daalt en daarmee worden de budgetten voor gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven kleiner.

De regio Amersfoort koos er in 2015 voor om inwoners direct vanaf de invoering van de Participatiewet te begeleiden naar (betaald) werk. Dit doet de regio met andere vormen van ondersteuning, zoals loonkostensubsidies en jobcoaches. Bestaande Wsw-medewerkers bleven bij het sociaal ontwikkelbedrijf RWA/Amfors.

In de praktijk blijkt deze manier van werken soms negatieve effecten te geven. Voor sommige inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt blijkt, ondanks de ondersteunende maatregelen het werken bij een reguliere werkgever niet altijd haalbaar. Ook neemt het aantal medewerkers bij sociaal ontwikkelbedrijven af, waardoor het sociaal ontwikkelbedrijf moeite heeft om financieel gezond te blijven en het bieden van een stimulerende werkplek een steeds grotere uitdaging wordt. En de Participatiewet introduceerde wel de mogelijkheid van beschutte werkplekken, maar het aantal beschikbare plekken bleef zeer beperkt in vergelijking met de oude Wsw-plekken.

Om in de toekomst op een betere manier ondersteuning te bieden aan de inwoners die onder de participatiewet vallen is er gestart met de opgave 'Impuls sociale infrastructuur en toekomst sociaal ontwikkelbedrijf'

De opgave

Met de opgave voert de regio Amersfoort de opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), aan gemeenten, uit. De opdracht is om een plan te maken voor de ondersteuningsstructuur voor personen binnen de Participatiewet, en de rol van het sociaal ontwikkelbedrijf hierin.

De opgave is gericht op het versterken van de ondersteuning en begeleiding van personen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt in de regio Amersfoort en het bepalen wat de rol van het sociaal ontwikkelbedrijf hierin is.

Een sociaal ontwikkelbedrijf biedt begeleiding en ontwikkeling aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De opgave maakt in dit plan onderscheid tussen een smal en breed sociaal ontwikkelbedrijf:

- *Een smal sociaal ontwikkelbedrijf* richt zich met name op het bieden van werk aan personen met een Wsw-indicatie. Het huidige sociaal ontwikkelbedrijf RWA/Amfors¹ valt in deze categorie.
- *Een breed sociaal ontwikkelbedrijf*: Dit sociaal ontwikkelbedrijf heeft een bredere doelgroep en sterkere focus op ontwikkeling en integratie in de reguliere arbeidsmarkt, dan een smal sociaal ontwikkelbedrijf.

Regionale ambities

De opgave sluit aan op verschillende regionale ambities:

- *De ambitie om personen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt beter te ondersteunen en begeleiden.*

¹ RWA/Amfors is het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeenten Amersfoort, Leusden, Baarn, Bunschoten, Woudenberg en Soest. Het sociaal ontwikkelbedrijf van de gemeente Nijkerk is de Inclusief Groep.

Hiervoor ontwikkelt de regio Amersfoort en RWA/Amfors pilots voor de ondersteuning en ontwikkeling van een bredere doelgroep. Het aanbod voor andere groepen, dan de doelgroep met een Wsw-indicatie, willen we verder versterken. Het bieden van goede en passende ondersteuning en begeleiding aan onze inwoners staat hierbij centraal.

- *De ambitie dat zoveel mogelijk inwoners betaald en duurzaam werk hebben.*

De huidige krapte op de arbeidsmarkt maakt dit extra belangrijk. Het biedt kansen en noodzaak om meer inwoners te begeleiden richting werk. Door de ondersteuning en begeleiding van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt te versterken dragen we bij aan op deze ambitie.

- *De ambitie om aan te sluiten op de ontwikkelkansen van inwoners.*

De regio zet hier bijvoorbeeld op in met de implementatie van simpel switchen. Het doel is dat inwoners eenvoudiger stappen zetten tussen verschillende vormen van participatie. Zoals dagbesteding en beschut werk. Door met de ondersteuning en begeleiding aan te sluiten op de ontwikkelkansen van inwoners, dragen we bij aan deze ambitie. En biedt de opgave kansen voor de implementatie van simpel switchen.

Kernboodschap

De opgave leidt tot een toekomstplan voor het sociaal ontwikkelbedrijf. Hiermee kan de regio meer maatwerk bieden aan personen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt. Zoals genoemd staat goede en passende ondersteuning en begeleiding van inwoners hierbij centraal.

Beschrijving van de projectfasen

De opgave bestaat in totaal uit vier fasen. Op dit moment voert de regio Amersfoort de eerste fase van de opgave uit (fase A).

Onderstaand volgt een beschrijving van inhoud en doorlooptijd van deze fasen:

A. Inventarisatie sociale infrastructuur en uitgangspunten toekomst sociaal ontwikkelbedrijf (november 2024 t/m mei 2025)

Hiermee brengen we in beeld welk regionaal aanbod er is om personen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen en ontwikkelen richting (betaald) werk, en welke kansen er zijn om deze sociale infrastructuur te versterken.

- Op basis van de kansen om de sociale infrastructuur te versterken doen de colleges van B&W in de regio een voorstel aan de gemeenteraden. Het gaat om een voorstel voor de uitgangspunten voor de toekomst van het sociaal ontwikkelbedrijf. De gemeenteraad wordt met een regionale raadsessie (12 juni 2025) en een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de uitkomsten van deze eerste fase.

B. Toekomstplan sociaal ontwikkelbedrijf (april 2025 t/m december 2025)

Hiermee beschrijven we verschillende scenario's voor de sociale infrastructuur en de rol van het sociaal ontwikkelbedrijf. Dit bevat ook de betrokken organisaties, samenwerking, doelgroep, werksoorten en capaciteit van het sociaal ontwikkelbedrijf binnen het scenario.

- Op basis van het toekomstplan doen de colleges van B&W een voorstel aan de gemeenteraden over de toekomst voor het sociaal ontwikkelbedrijf. Dit voorstel is gebaseerd op één van de beschreven scenario's.

C. Implementatieplan toekomst sociaal ontwikkelbedrijf (januari 2026 t/m maart 2026)
Hierin beschrijven we welke stappen de regio neemt om naar het nieuwe toekomstplan toe te werken. Onderdeel is een planning, rolverdeling en begroting.

- De colleges van B&W informeren de gemeenteraden over de inhoud van het implementatieplan.

D. Implementatie (vanaf maart 2026²)

In deze fase voert de regio het implementatieplan uit.

- De colleges van B&W informeren de gemeenteraden tijdens de implementatie over de stand van zaken op de implementatie van het sociaal ontwikkelbedrijf.

Financiën

In 2024 ontvingen de regiogemeenten middelen om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken, via een ophoging van de Wsw bijdrage. De regiogemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Soest, Leusden en Woudenberg spraken af om het budget te reserveren, voor de uitvoering van het in deze raadsinformatiebrief beschreven project.

Vanaf 2025 ontvangen gemeenten jaarlijks een impulsbudget om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. De gemeente Amersfoort ontvangt dit budget namens de gemeenten die bij Amfors zijn aangesloten.

De regio zet de middelen bijvoorbeeld in voor het bekostigen van capaciteit en de implementatie van het implementatieplan. De verwachting is dat het impulsbudget voldoende ruimte biedt voor de uitvoering van de opgave. En dat de regio het impulsbudget met name tijdens de implementatiefase inzet. Een specifieke begroting is onderdeel van het implementatieplan (zie 'Vervolgstappen').

Communicatieboodschap

Met de opgave 'Impuls sociale infrastructuur en toekomst sociaal ontwikkelbedrijf' gaan de gemeenten van de Arbeidsmarktregio Amersfoort samen aan de slag voor een inclusievere arbeidsmarkt. Het doel van de opgave is om meer inwoners met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt naar passend werk te begeleiden. De regio onderzoekt samen met het sociaal ontwikkelbedrijf Amfors, en andere organisaties, wat hiervoor de mogelijkheden zijn.

Participatie

De gemeenten Amersfoort, Leusden, Soest, Woudenberg, Baarn, Nijkerk en Bunschoten zijn onderdeel van de arbeidsmarktregio Amersfoort en voeren dit project samen uit. De gemeente Amersfoort is centrumgemeente.

² De afronding van deze fase is nader te bepalen in het implementatieplan (fase C).

Starten voor de start

De inhoud van de opgave is bepaald in samenwerking met een vertegenwoordiging van de gemeenten in de arbeidsmarktregio Amersfoort, RWA/Amfors en de Cliëntenraad Wsw.

Samenwerken

De opgave bestaat uit een projectgroep en klankbordgroepen:

- Een projectgroep met een vertegenwoordiging van regiogemeenten (zowel beleid als uitvoering, met verschillende expertises) en Amfors.
- Een klankbordgroep met een vertegenwoordiging vanuit alle regiogemeenten.
- Een klankbordgroep met een vertegenwoordiging van het inwonersperspectief.
- Een klankbordgroep met een vertegenwoordiging van het Werkbedrijf van de regio Amersfoort.

Vervolgstappen

De regio Amersfoort rondt de eerste fase van de opgave in juni 2025 af. De regio rondt deze eerste fase af met:

1. Een regionale raadsbijeenkomst (op 12 juni 2025).

In deze regionale raadsbijeenkomst informeren we de gemeenteraden over de uitkomsten van de inventarisatie. We brengen onder andere in beeld welke kansen er zijn om de sociale infrastructuur te versterken en wat de behoefte van de doelgroep is. Daarnaast bereiden we de gemeenteraden voor op de besluitvorming over de uitgangspunten voor het sociaal ontwikkelbedrijf. We informeren de gemeenteraden over de voorliggende uitgangspunten en gaan met de gemeenteraden in gesprek over deze uitgangspunten.

2. Een besluit van de gemeenteraden om over de uitgangspunten voor het sociaal ontwikkelbedrijf.

Het gaat om uitgangspunten voor de toekomst van het sociaal ontwikkelbedrijf. Deze uitgangspunten vormen de basis voor de scenario's die de regio onderzoekt in het toekomstplan (fase B).

3. Een raadsinformatiebrief over de inhoud en planning van fase B van deze opgave.

De raadsinformatiebrief geeft de gemeenteraden informatie over de inhoud, planning en gevraagde besluitvorming op het toekomstplan van het sociaal ontwikkelbedrijf. Hiermee vertrouwen wij erop u voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Woudenberg,

Z. van den Boogaard
secretaris (wnd)

M. Jansen – van Harten
burgemeester